

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,  
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ,  
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ  
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ  
УКРАЇНИ,  
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Л. УКРАЇНКИ,  
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ  
(НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ)  
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ**



## **ЗБІРНИК ТЕЗ**

**Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції  
«ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО  
МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ  
ЕКОНОМІКИ»**

**20 ТРАВНЯ 2020 р.**

*Частина 2*

Україна, м. Дубляни

**336: 330. 3**

Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Частина 2. Дубляни, 2020, 253 с.

*У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.*

*Усі матеріали подаються в авторській редакції.*

***Укладачі: Грицина О.В., Богач М.М.***

© Кафедра фінансів, банківської справи та страхування  
Львівський національний аграрний університет

**ЗМІСТ**

<b>СЕКЦІЯ 7</b>	
<b>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ</b>	
Соляник Л.Г., Колеснік М.В. ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ НА ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС	10
Колодій А.В. ІНВЕСТУВАННЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ КОРПОРАТИВНИМИ ПЕНСІЙНИМИ ФОНДАМИ: ДОСВІД ІНОЗЕМНИХ КРАЇН	12
Булик О.Б. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	14
Буркальова О.А., Щебликіна І.О. РОЛЬ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	17
Губеня Д. В., Байрачна А.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	19
Гуменюк І. М. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОГО СЕГМЕНТУ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	22
Зублевська Я.Ю. Щебликіна І.О. РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЛІЗИНГОВИХ КОМПАНІЙ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	24
Кохан М.О., Мазур А.В. INSURTECH СТАРТАПИ У СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ	27
Кривошеєв Е.В., Лободзинська Т.П. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	29
Кузнецова А.В., Щебликіна І.О. ЛІЗИНГОВА ГАЛУЗЬ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	31
Курчак Х.М., Клепанчук О.Ю. ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	33
Логвинюк Я. А. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	36
Мельник Б.В., Бачинська О. М. ФІНАНСОВИЙ РИНОК: СУТНІСТЬ ТА СУЧАСНИЙ СТАН	39
Микула Р.В., Залізко В.Д. КОРОНАВІРУС, ЯК КАТАЛІЗАТОР РЕЦЕСІЇ ПОТЕНЦІЙНОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ	41

Нестеренко О.М., Бондаренко Є.Ю. СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	43
Нестеренко О.М., Сіухіна Д.С. НЕДОЛІКИ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ	45
Петрушка О.В., Коваленко Ю.М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	48
Самчук А.А. РИНОК АКЦІЙ В УКРАЇНІ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД	50
Сачко К.О., Соболева Г.Г. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	53
Татарин Н.Б., Баїк А. І., Огірко О.Т. АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	55
Тохтамиш Т.О. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	58
Турубарова Я.О., Щєбликіна І.О. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ	60
Урбанович В.А., Волосович С.В. ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ	63
Чернодубова Е.В., Татаренко Д.С. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	66
Щєбликіна І.О., Глушенко Ю.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКРЕДИТИВНОЇ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	68
<b>СЕКЦІЯ 8.</b> <b>ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКИ І ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ</b>	
Янишин Я.С. МОДЕЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРОБІЗНЕСУ - ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ ВЛАСНИХ ВИРОБНИКІВ	71
Попова Л.М., Кіреєва В.О. ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ	74
Богашко О. Л. ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА НАУКИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ТРИКУТНИКА ЗНАНЬ»	76

Войничка Л.Й., Гринишин Г.М. ПІДРИВНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	78
Кушнір Т.М. НЕОБХІДНІСТЬ СИСТЕМНИХ ЗМІН У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	81
Лічман О.О., Киш Л.М. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РЕСТОРАННИХ ТЕХНОЛОГІЙ – НОВА ФІЛОСОФІЯ ГОСТИННОСТІ	85
Прус Л.Р. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ	87
Тибінка Г.І. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	90
Федотова Т.А. ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ В МІЖНАРОДНІЙ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТИ	92
<b>СЕКЦІЯ 9.</b> <b>СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ</b>	
Онисько С. М., Томашевський Ю. М. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ	95
Горбовий А.Ю. ІНФОРМАЦІЙНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ	100
Захарчук О.В. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	102
Полінкевич О.М. МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	105
Малюта Л. Я., Островська Г. Й. ФОРМУВАННЯ БАГАТОРІВНЕВОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	106
Ivanova I.V., Antipina N.S. COMPARATIVE ANALYSIS OF SALES PROMOTION TOOLS IN EUROPEAN COUNTRIES AND UKRAINE	109
Ozarowski O. THE IMPORTANCE OF THE EU INTEGRATED ENERGY MARKET	112

Балаш Л.Я. ЛЮДИНА В СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ	114
Баранець П.С., Костакова Л.Д. УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (VALUE BASED MANAGEMENT)	116
Бігун М.П., Мещеряков В.Є. МОТИВАЦІЯ ТА ЦІНА РОБОЧОЇ СИЛИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	119
Більський І.Б. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	121
Бінерт О.В., Лисюк О.В. МЕРЕЖЕВА ЕКОНОМІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЇ	123
Богашко О. Л. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	126
Богущька О.А. СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОГО ТА МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСІВ УКРАЇНИ	129
Бондарчук В.В. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ РЕФОРМИ	133
Боричевська І.Г., Проць Н. В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ	135
Боричевська І.Г., Колосок А.М. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	137
Вернігорова Н.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА ЗАСАДАХ ЕКОЛОГІЧНОГО ІМПЕРАТИВУ	139
Вислободська Г.П. ОСНОВНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	142
Власенко Я.Г. ОСНОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖ- НОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	144
Власюк О.В. РИЗИКОВИЙ ХАРАКТЕР ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	147

4. Костирко І. Г., Бінерт О. В. Розвиток організаційно-економічних умов функціонування виробників молока: монографія. Львів: Ліга-Прес, 2017. 192 с.

5. Матюшок В.М. Сетевая экономика и глобализация экономической деятельности. Информационное общество. 1999. Вып. 6. С. 46-47.

6. Юнусов А.М. Теоретические основы формирования и становления сетевой экономики в России: автореф. дис. канд. экон. наук: веб-сайт. URL: <http://www.ifap.ru/library/book366.pdf/> (дата звернення: 05.04.2020).

**Богашко О. Л.**, к.е.н., доцент

*Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти  
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

## **ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

В умовах сучасної надзвичайно складної екологічної ситуації в Україні, виняткового значення набуває дослідження особливостей впровадження екологічного менеджменту на підприємстві. Забруднення навколишнього природного середовища відходами й викидами всіх видів промислового виробництва та неефективне використання ресурсів на підприємстві посилюють актуальність даної проблеми.

В Україні спостерігається тенденція, коли підприємства неохоче впроваджують систему екологічного менеджменту та екологічну політику, бо не оцінюють позитивні моменти від результатів такої роботи. Використання підприємством у своїй діяльності екологічної політики виступає засобом екологічної модернізації, оскільки дозволяє українським виробникам підвищити ефективність роботи з охорони навколишнього середовища, дієвіше планувати природоохоронні заходи, контролювати дотримання вимог природоохоронного законодавства, знизити ймовірність виникнення аварійних ситуацій.

Для України поняття екологічного менеджменту є досить новим і дотепер не закріпленим законодавчо. Тим часом у міжнародній практиці вже є спроби його реалізації в практичних механізмах діяльності зі своєю правовою, нормативно-методичною й регулюючою базою. При цьому система екологічного менеджменту й аудиту розглядається як важіль регулювання забруднення, коли відповідальність і партнерство відіграють рівноправну роль в охороні середовища.

Особливістю екологічного менеджменту є те, що він передбачає розробку екологічних завдань на основі відповідних стратегій і програм, а також їх реалізацію шляхом створення профільних структур, контролю за результатами



на всіх рівнях. Перш за все це пов'язано з тим, що екологічні проблеми носять тривалий і глобальний характер та впливають на інтереси різних поколінь.

Згідно з міжнародним стандартом ISO 14000, система екологічного менеджменту – це частина загальної системи менеджменту, що включає організаційну структуру, планування діяльності, розподіл відповідальності, практичну роботу, а також процедури, процеси і ресурси для розробки, впровадження, оцінки досягнутих результатів реалізації та вдосконалення екологічної політики, її цілей і завдань.

У сучасному розумінні екологічний менеджмент вивчає управлінські відносини в організації, що забезпечують її сталий розвиток, охорону навколишнього середовища, безпеку життєдіяльності людини, раціональне використання природних ресурсів та екологічну безпеку, спрямовану на реалізацію екологічних цілей і програм впливу на навколишнє середовище, а також формує знання екологічної стратегії розвитку суспільства, управління природокористуванням і охороною природи. Останні визначаються біологічними й соціально-економічними особливостями суб'єкта господарювання, стратегічними цілями суспільства та дозволяють організації виживати і досягати своєї мети в довгостроковій перспективі.

Принципи екологічного менеджменту можна згрупувати за характером управління, зокрема: механізмом, процесом і системою управління. За процесом управління виділяються принципи цілеспрямованості, своєчасності та послідовності. За механізмом управління – екологічної свідомості, превентивності та мотивації. За системою управління – функціональної інтеграції, професіоналізму та відповідальності.

Дотримання цих принципів передбачає вирішення будь-яких завдань підприємства з орієнтацією, в першу чергу, на екологічні цілі. Забезпечення конкурентоздатності підприємства можливе лише за умови впровадження екологічно безпечних технологій, досягнення екологічної безпеки виробництва, мінімізації шкідливого впливу на довкілля. Для реалізації цих принципів необхідно запобігати негативній дії на навколишнє середовище, стимулювати природоохоронні ініціативи, перетворювати екологічні обмеження на нові можливості для розвитку бізнесу, забезпечувати екологічний контроль та аудит.

Серед причин, через які українському підприємству може знадобитися сертифікація чи впровадження системи екологічного менеджменту, можна назвати такі, як:

- поліпшення іміджу фірми у сфері виконання природоохоронних вимог;
- економія енергії й ресурсів, у тому числі тих, що направляються на природоохоронні заходи, внаслідок більш ефективного управління ними;
- збільшення оціночної вартості основних фондів підприємства;
- бажання завоювати ринки “зелених” продуктів;



- поліпшення системи управління підприємством;
- інтерес у залученні висококваліфікованої робочої сили.

На міжнародному рівні – на відміну від національного – обов'язковим елементом екологічного законодавства є специфічні економічні інструменти, основна мета яких полягає в тому, щоб позбавити виробників бажання здійснювати шкідливу або ресурсномістку діяльність, переводячи її в економічно не вигідну категорію. Очевидно, що спроби створити універсальні, обов'язкові для всіх країн екологічні регламенти для економічної діяльності будуть приречені на провал до тих пір, поки у світі не будуть вирішені базові соціально-економічні проблеми в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою.

Система екологічного менеджменту часто визначається також, як система планування, організації, виконання та контролю за діяльністю підприємства, що спрямована на досягнення їх природоохоронних цілей. Така система реалізує екологічно спрямовану діяльність, що пронизує всі функції підприємства. При цьому основним її недоліком є те, що вона не передбачає можливостей для створення, розвитку, зміни засобів і умов досягнення природоохоронних цілей підприємства, а допускає використання тільки наявних у нього грошових ресурсів. Але, як відомо, пріоритет найчастіше віддається економічним цілям, а екологічні та природоохоронні завдання включаються в загальний план підприємства лише для виконання законодавчих нормативних актів.

Слід зазначити, що в умовах загострення екологічної кризи в світі надзвичайно актуальним є пошук шляхів відновлення екологічної рівноваги шляхом впровадження ефективного нормативно-правового регулювання. Основні тенденції, що характеризують стан екологічної безпеки, показують, що дві третини шкідливих речовин потрапляють в повітря від стаціонарних джерел забруднення промислових підприємств, екологічна діяльність яких не регламентується чіткими нормативними документами. На державному рівні екологічна політика повинна визначати основні інструменти й важелі впливу на стан навколишнього середовища. Вони повинні бути як адміністративними, так і ринковими. В даний час в Україні екологічний стан регулюється за допомогою стандартизації та екологічного нормування. Причому, якщо стандарти чіткі і обов'язкові до виконання, то норми, що встановлюються в природоохоронній діяльності, визначають гранично допустимі межі, в яких вона повинна діяти, впливаючи на навколишнє середовище. Такі норми й нормативи покликані сприяти підприємствам у розвитку виробничих потужностей, з урахуванням встановлених значень певних коефіцієнтів впливу на навколишнє середовище (наприклад, викиди в атмосферу, видобуток корисних копалин, утилізація відходів).

Отже, екологічний менеджмент – це система, за допомогою якої здійснюється управління тими видами діяльності підприємств, які завдають або потенційно здатні завдати шкоди навколишньому середовищу; це тип

управління, орієнтований на формування і розвиток екологічного права та екологічної культури життєдіяльності людини, побудованих на соціально-економічній та соціально-психологічній мотивації досягнення гармонії між людиною і природою.

В діяльності підприємств України спостерігається низький рівень впровадження системи екологічного менеджменту за стандартами ISO 14000. Крім того, розвиток екологічного менеджменту стримує брак фінансових ресурсів. В таких умовах державне регулювання має крім адміністративних методів, таких, наприклад, як обов'язкова стандартизація, містити ринкові інструменти для стимулювання підприємств.

### Список використаних джерел

1. Білявська Ю. В. Екологічний менеджмент підприємства. *Економіка України*. 2016. № 4, С. 104–111.
2. Богашко О. Л. Управління підприємствами на засадах системного підходу. *Сучасні комп'ютерні системи та мережі в управлінні* : збірка наукових праць. Херсон: ФОП Вишемирський В. С., 2019. С. 218–220.

**Богущька О.А.**, старший науковий співробітник  
*Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ*

## СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОГО ТА МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСІВ УКРАЇНИ

Відновлення економічного зростання та концентрація національних ресурсів розвитку можуть бути досягнуті за умови зростання промисловості більш високого рівня технологічного укладу. Як вважає академік О.І. Амоша [1], тон макроекономіці задає переробна промисловість, а динаміку переробної промисловості визначають металургія і машинобудування. У розвинених країнах галузь машинобудування робить вагомий внесок у зайнятість, продуктивність, інновації та торгівлю, незважаючи на те, що компанії-виробники переміщують виробництво до інших країн.

*Машинобудівний комплекс України* – це багатогалузева система промислового сектору економіки України, яка включає 4,7 тис. підприємств<sup>1</sup>, забезпечує 7,6% обсягу реалізованої промислової продукції та близько 3% валової доданої вартості у ВВП України. До того ж, 69% усіх високо- та середньо-високотехнологічних інвестицій у промисловості України приходить на машинобудівний комплекс (рис. 1).

---

<sup>1</sup> Тут і далі за даними Державної служби статистики: <http://www.ukrstat.gov.ua>.